



Intarpas

ECB EKSPERTŲ MAKROEKONOMINĖS PROGNOZĖS EURO ZONAI

Remdamiesi 2010 m. rugpjūčio 20 d. turėta informacija, ECB ekspertai numatė euro zonos makroekonominę raidą¹. Numatoma, kad 2010 m. realusis BVP vidutiniškai per metus augs 1,4–1,8 %, o 2011 m. – 0,5–2,3 %. Prognozuojama, kad 2010 m. infliacija bus iš esmės stabili – 1,5–1,7 %, o 2011 m. – 1,2–2,2 %.

Techninės prielaidos dėl palūkanų normų, valiutų kursų, žaliavų kainų ir fiskalinės politikos

Techninės prielaidos dėl palūkanų normų, energijos ir žaliavų, neįskaitant energijos, kainų grindžiamos rinkos lūkesčiais (galutinė duomenų įtraukimo data – 2010 m. rugpjūčio 13 d.)². Prielaidos dėl trumpalaikių palūkanų normų yra visiškai techninio pobūdžio. Trumpalaikės palūkanų normos yra 3 mėn. EURIBOR, o rinkos lūkesčiai apskaičiuojami pagal ateities sandorių normas. Pagal metodiką apskaičiuotas bendras vidutinis trumpalaikių palūkanų normų lygis 2010 m. yra 0,8 %, o 2011 m. – 1,1 %. Rinkos lūkesčiai dėl euro zonos 10 m. trukmės vyriausybės obligacijų nominaliojo pajamingumo leidžia tikėtis, kad pajamingumas vidutiniškai bus 3,6 % (2010 m.) ir 3,8 % (2011 m.)³. Pagrindiniame prognozių scenarijuje atsižvelgiama į toliau gerėjančias finansavimo sąlygas ir atitinkamai daroma prielaida, kad prognozuojamu laikotarpiu skirtumas tarp bankų skolinimo palūkanų normų ir anksčiau minėtų palūkanų normų stabilizuosis arba truputį sumažės. Panašiai spėjama, kad ir kreditavimo sąlygos prognozuojamu laikotarpiu taps nebe tokios griežtos. Kalbant apie žaliavas, sprendžiant pagal ateities sandorių rinką dviejų savaitių laikotarpiu (iki galutinės duomenų įtraukimo datos), vidutinės naftos kainos 2010 m. turėtų būti 78,8, o 2011 m. – 84,0 JAV dolerio už barelį. Manoma, kad žaliavų, neįskaitant energijos, kainos JAV doleriais 2010 m. pakils 39,1 %, o 2011 m. – dar 11,0 %.

Daroma prielaida, kad dvišaliai valiutų kursai prognozuojamu laikotarpiu nesikeis ir bus tokie, kokie vidutiniškai buvo dvi savaites iki galutinės duomenų įtraukimo datos. Tai rodo, kad JAV dolerio ir euro kursas visu prognozuojamu laikotarpiu bus 1,31, o euro efektyvusis kursas vidutiniškai sumažės 6,5 % (2010 m.), dar vėliau – 1,4 % (2011 m.).

Fiskalinės politikos prielaidos pagrįstos konkrečių euro zonos šalių nacionalinių biudžetų planais, turėtais 2010 m. rugpjūčio 17 d. Jos apima visas nacionalinių parlamentų jau patvirtintas arba vyriausybių išsamiai apibrėžtas politikos priemones, kurios greičiausiai bus patvirtintos.

Prielaidos, susijusios su tarptautine aplinka

Pasaulio ekonomika ir toliau atsigauja, tačiau, mažėjant atsargų kaupimo ciklui ir silpstant fiskalinių paskatų poveikiui, manoma, kad 2010 m. antrąjį pusmetį ekonomika augs lėčiau. Numatoma, kad vėliau

¹ ECB ekspertų makroekonominės prognozės kartu rengia ECB ir euro zonos nacionalinių centrinių bankų ekspertai. Tai du kartus per metus Valdančiajai tarybai rengiama informacija ekonomikos plėtrai ir rizikai kainų stabilumui įvertinti. Daugiau informacijos apie taikomas procedūras ir metodus pateikta „A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises“, ECB, 2001 m. birželio mėn. Jis paskelbtas ECB interneto svetainėje. Kadangi su prognozėmis susijęs neapibrėžtumas, pateikiamos kiekvieno kintamojo tikėtinos ribos. Jos pagrįstos skirtumu tarp faktinių rezultatų ir keleto ankstesnių metų prognozių. Ribos yra dvigubai platesnės už šių skirtumų vidutinę absoliučią vertę. Ši metodika, apimanti koregavimą dėl išskirtinių įvykių, aprašyta leidinyje „New procedure for constructing ECB staff projection ranges“, ECB, 2009 m. gruodžio mėn., taip pat paskelbta ECB interneto svetainėje.

² Prielaidos dėl naftos ir maisto kainų pagrįstos ateities sandorių kainomis iki prognozuojamo laikotarpio pabaigos. Daroma prielaida, kad kitų žaliavų kainos atitiks ateities sandorių kainas iki 2011 m. trečiojo ketvirčio ir kis pagal pasaulio ekonomikos veiklos raidą.

³ Techninės euro zonos ilgalaikių palūkanų normų prielaidos skaičiuojamos iki galutinės duomenų įtraukimo dienos kaip šalių 10 metų termino orientacinio vyriausybės obligacijų pajamingumo vidurkis, suderintas pagal metinio BVP duomenis. Vėliau tai pratęsiama prognozuojamam laikotarpiui, atsižvelgiant pagal ECB euro zonos pajamingumo kreivę išvestą išankstinių sandorių kitimo pobūdį.

pasaulinį aktyvumą skatins tolesnis finansų rinkų normalizavimasis, didėjantis pasitikėjimas ir gerėjanti darbo rinkos padėtis. Daugumoje kylančios ekonomikos šalių augimas buvo spartus, o išsivysčiusios ekonomikos atsigauna lėčiau. Manoma, kad jose prastos darbo rinkos perspektyvos kartu su finansinio svėrto mažinimo procesu turės poveikį augimui. Nepaisant numatomo ekonomikos atsigavimo visu prognozuojamu laikotarpiu, manoma, kad kai kuriose išsivysčiusiose ekonomikose ir toliau bus ekonomikos sąstingis. Numatoma, kad realusis BVP pasaulyje už euro zonos ribų vidutiniškai augs 5,1 % (2010 m.) ir 4,4 % (2011 m.). Atsižvelgiant į reikšmingą pasaulio prekybos atsigavimą, manoma, kad euro zonos eksporto rinkų augimo tempas padidės iki 10,4 % (2010 m.) ir 7,1 % (2011 m.).

Numatomas realiojo BVP augimas

2010 m. antrąjį ketvirtį euro zonos realusis BVP labai atsigavo. Turimi duomenys rodo, kad sparčiai didėjo vidaus paklausa iš dalies todėl, kad labai išaugo investicijos po prastų oro sąlygų pirmąjį ketvirtį. Augimą skatino ir grynasis eksportas ir atsargos. Per kitus 2010 m. mėnesius, kaip ir manyta anksčiau, augimas turėtų šiek tiek sulėtėti, kadangi veiksnių, tokių kaip fiskalinės paskatos, atsargų kaupimo ciklas ir padidėjusi prekyba, laikinai skatinusių augimą prasidėjus atsigavimui, poveikis sumažėjo. Vertinant ateities perspektyvas, numatoma, kad ekonominė veikla augs sparčiau, o ją skatins atsigaunantis eksportas ir nuosekliai didėjanti vidaus paklausa, rodantys ankstesnių pinigų politikos veiksmų poveikį ir reikšmingas pastangas atkurti finansų sistemos funkcionavimą. Vis dėlto, palyginti su ankstesniais ciklais, numatoma, kad atsigavimas bus gana lėtas dėl daugeliui sektorių vis dar būtino balanso koregavimo. Numatoma, kad privačiam vartojimui taip pat turės įtakos nedaug kintančios pajamos. Be to, numatant šią perspektyvą, atsižvelgiama į tebevykstantį fiskalinį koregavimą, kuriuo siekiama sustiprinti pasitikėjimą tvarumu vidutiniu laikotarpiu. Tikimasi, kad realusis BVP, 2009 m. sumažėjęs 4,0 % per metus, prognozuojamu laikotarpiu pradės didėti, tačiau vis dar nedaug, ir augs 1,4–1,8 % (2010 m.) bei 0,5–2,3 % (2011 m.). Prognozuojant, kad ir metinio potencialaus augimo įverčiai bus mažesni negu prieš krizę, manoma, kad gamybos atotrūkis prognozių laikotarpiu sumažės.

A lentelė. Euro zonos makroekonominės prognozės

(vidutiniai metiniai pokyčiai, procentais)^{1,2}

	2009	2010	2011
SVKI	0,3	1,5–1,7	1,2–2,2
Realusis BVP	–4,0	1,4–1,8	0,5–2,3
Privatus vartojimas	–1,1	0,0–0,4	–0,1–1,5
Valdžios sektoriaus vartojimas	2,6	0,3–1,3	–0,1–1,1
Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas	–11,0	nuo –2,3 iki –0,7	–1,6–3,0
Eksportas (prekės ir paslaugos)	–13,2	7,4–10,0	2,9–9,3
Importas (prekės ir paslaugos)	–11,8	5,8–8,2	1,6–7,8

¹ Numatoma realiojo BVP ir jo sudedamųjų dalių raida pateikta pagal dėl darbo dienų skaičiaus pakoreguotus duomenis. Į numatomą importo ir eksporto raidą įtraukta prekyba euro zonoje.

² Estija įtraukta į euro zonos prognozes nuo 2011 m. Vidutiniai metiniai pokyčiai procentais 2011 m. apskaičiuoti imant euro zoną, jau 2010 m. įskaitant Estiją.

Numatoma kainų ir sąnaudų raida

Numatoma, kad rugpjūčio mėn. pasiekusi 1,6 % bendra pagal SVKI apskaičiuota infliacija šiek tiek padidės iki metų pabaigos – daugiausia dėl žaliavų kainų raidos poveikio. Vėliau, nors importuota infliacija sumažės, manoma, kad spaudimas vidaus kainoms augs nuosekliai didėjant ekonominės veiklos

aktyvumui, o dėl to pagal SVKI apskaičiuota infliacija, neįskaitant maisto ir energijos, po truputį didės. Apskritai spaudimas infliacijai ir toliau turėtų būti nedidelis iki 2011 m. Numatoma, kad skelbiama infliacija bus iš esmės stabili ir 2010 m. sudarys 1,5–1,7 %, o 2011 m. – 1,2–2,2 %. 2010 m. valandinis atlygis euro zonoje turėtų mažiau didėti. Kadangi padėtis darbo rinkoje tebėra prasta, numatomas nedidelis papildomas darbo užmokesčio spaudimas 2011 m. Atsižvelgiant į numatomą spartų darbo našumo kilimą, tikėtinas darbo užmokesčio raidos pobūdis rodo, kad 2010 m. gerokai sumažės vienetinės darbo sąnaudos. Manoma, kad tai savo ruožtu paskatins spartų pelno maržų atsigavimą po to, kai jos reikšmingai sumažėjo 2009 m., ir šiek tiek lėtesnį augimą vėliau.

Palyginimas su 2010 m. birželio mėn. prognozėmis

Palyginti su 2010 m. birželio mėn. ECB mėnesiniame biuletenyje paskelbtomis Eurosistemos ekspertų makroekonominėmis prognozėmis, 2010 m. numatytos realiojo BVP augimo ribos yra gerokai didesnės, o tai daugiausia rodo labiau negu tikėtasi pagyvėjusį ekonomikos augimą antrąjį ketvirtį ir geresnius negu tikėtasi pokyčius vėliau tais metais. 2011 m. augimo ribos buvo truputį padidintos – daugiausia dėl didesnio numatomo augimo 2010 m. pabaigoje perkeliamojo poveikio.

Kalbant apie pagal SVKI apskaičiuotą infliaciją, palyginti su 2010 m. birželio mėn. prognozuotomis ribomis, 2010 m. buvo truputį padidintos nustatytos ribos, o 2011 m. šiek tiek – numatyta apatinė riba.

B lentelė. Palyginimas su 2010 m. birželio mėn. prognozėmis

(vidutiniai metiniai pokyčiai, procentais)

	2009	2010	2011
Realusis BVP – 2010 m. birželio mėn.	–4,1	0,7–1,3	0,2–2,2
Realusis BVP – 2010 m. rugsėjo mėn.	–4,0	1,4–1,8	0,5–2,3
SVKI – 2010 m. birželio mėn.	0,3	1,4–1,6	1,0–2,2
SVKI – 2010 m. rugsėjo mėn.	0,3	1,5–1,7	1,2–2,2

Kitų institucijų prognozės

Euro zonos prognozes rengia tiek tarptautinės organizacijos, tiek ir privačiojo sektoriaus institucijos. Tačiau jos nėra visiškai palyginamos tarpusavyje ar su ECB ekspertų makroekonominėmis prognozėmis, nes jos parengtos skirtingu metu. Be to, taikomi nevienodi (iš dalies neapibrėžti) metodai fiskalinių, finansinių ir išorinių kintamųjų, įskaitant naftos ir kitų žaliavų kainas, prielaidoms parengti. Skiriasi ir įvairioms prognozėms rengti taikomi dėl darbo dienų atliekamų koregavimų metodai (žr. toliau pateiktą lentelę).

Pagal šiuo metu turimas kitų organizacijų ir institucijų prognozes, manoma, kad euro zonos realusis BVP 2010 m. augs 0,9–1,2 %. Ši prognozė mažesnė, negu ECB ekspertų parengtose prognozėse numatyta riba. Taip yra greičiausiai dėl to, kad prognozės buvo parengtos prieš paskelbiant duomenis, rodančius spartų augimą šių metų antrąjį ketvirtį. 2011 m. numatomos 1,3–1,8 % ribos, o tai užtikrintai patenka į ECB ekspertų numatytas ribas. Vertinant infliaciją, turimose prognozėse numatoma, kad 2010 m. vidutinė metinė pagal SVKI apskaičiuota infliacija bus 1,1–1,5 %, o tai yra šiek tiek žemiau už ECB ekspertų pateiktas ribas. 2011 m. numatoma 1,0–1,7 % pagal SVKI apskaičiuota infliacija. Visų institucijų, išskyrus EBPO, prognozės atitinka ECB ekspertų numatytas ribas.

C lentelė. Euro zonos realiojo BVP augimo ir pagal SVKI apskaičiuotos infliacijos prognozių palyginimas

(vidutiniai metiniai pokyčiai, procentais)

	Paskelbta	BVP augimas		Pagal SVKI apskaičiuota infliacija	
		2010	2011	2010	2011
EBPO	2010 m. gegužės mėn.	1,2	1,8	1,4	1,0
Europos Komisija	2010 m. gegužės mėn.	0,9	1,5	1,5	1,7
TVF	2010 m. liepos mėn.	1,0	1,3	1,1	1,3
<i>Survey of Professional Forecasters</i>	2010 m. liepos mėn.	1,1	1,4	1,4	1,5
<i>Consensus Economics Forecasts</i>	2010 m. rugpjūčio mėn.	1,2	1,4	1,5	1,6
ECB ekspertų prognozės	2010 m. rugsėjo mėn.	1,4–1,8	0,5–2,3	1,5–1,7	1,2–2,2

Šaltiniai: *European Commission spring forecast*, May 2010; *IMF World Economic Outlook*, 2010 m. balandžio mėn. – infliacijai; BVP augimas – *World Economic Outlook Update*, July 2010; infliacija – *OECD Economic Outlook*, May 2010; *Consensus Economics Forecasts* ir *ECB's Survey of Professional Forecasters*.

Pastabos: ECB ekspertų makroekonominėse prognozėse ir EBPO prognozėse pateikti dėl darbo dienų pakoreguoti metiniai augimo tempai, o Europos Komisija ir TVF skelbia dėl darbo dienų skaičiaus per metus nekoreguotus metinio augimo tempus. Kitose prognozėse nenurodoma, ar pateikti duomenys dėl darbo dienų pakoreguoti ar ne.

© Europos centrinis bankas, 2010 m.

Adresas: Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurtas prie Maino, Vokietija
 Pašto adresas: Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurtas prie Maino, Vokietija
 Telefonas: +49 69 1344 0
 Faksas: +49 69 1344 6000
 Internetas: <http://www.ecb.europa.eu>

Visos teisės saugomos.

Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.